Brjef landshöfðingja *til amtmannsins í suðuramtinu og vesturamtinu* **um endurgreiðslu á veittum sveitarstyrk.** — Eptir að hafa fengið þóknanlegt brjef yðar, herra amtmaður, dags. 30. okt. þ. á. og þar með fylgjandi áfrýjan hreppsnefndarinnar í Rauðasandshreppi á úrskurði yðar, dags. 25. septbr. þ. á., sem ákveður, að Þórður nokkur Gunnlaugsson skuli álítast sveitlægur í nefndum hreppi og að hreppurinn skuli endurgjalda Ísafjarðarkaupstað það, sem eptir stendur af framfærslu- og sjúkdómslegustyrk, sem þar var veittur Þórði fyrra hluta ársins 1887, skal yður hjer með þjónustusaml. tjáð, til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar, að með því að sú ástæða, sem hreppsnefndin í Rauðasandshreppi leggur sjerstaka áherzlu á í áfrýjunarskali sínu, að reikningur sá yfir styrkinn til Þórðar, sem er meðal málsskjalanna, og ber fyrirsögnina: »Reikningur til Þórðar Gunnlögssonar yfir nauðsynjar, útvegaðar og afhentar af fátækranefnd Ísafjarðarkaupstaðar«, sje stílaður til Þórðar sjálfs en ekki til hreppsins, ekki getur haft neina þýðingu í sjálfu sjer, auk þess, sem upphæð rekningsins er af fjárhagsnefnd kaupstaðarins ávísað 3. okt. 1887 einmitt sem láni til Rauðasandshrepps, og með því jeg að öðru leyti verð að fallast á ástæður þær, er úrskurður yðar er á byggður, þá skal tjeður úrskurður í öllum greinum óraskaður standa[1]. **156** 17. des.

---

1) Úrskurður amtmanns er svo hljóðandi:

»Eptir að bæjarfógetinn á Ísafirði með brjefi, dags. 29. maí 1889, hafði borið undir amtið ágreining milli yðar og sín út af kröfu, sem bæjarstjórnin á Ísafirði hefur gjört á hendur Rauðasandshreppi til endurgjalds á fátækrastyrk, veittum Þórði Gunnlaugssyni og hyski hans, að afleiðum 213 kr. 84 a., og amtið eptir allmiklar brjefaskriptir um þetta mál hefur meðtekið þóknanlegt brjef yðar, velborni herra sýslumaður, dagsett 25. maí þ. á., og brjef bæjarfógetans á Ísafirði 3. maí þ. á., er svolátandi úrskurður lagður á málið:

Fátækrastyrkur sá, sem spursmál er um, er sumpart fólginn í hjálp þeirri, sem veitt var Þórði Gunnlaugssyni frá 8. jan. 1887 fram í miðjan apríl sama ár, að upphæð 223 kr. 84 aura, sumpart í 100 kr. meðlagi með dóttur Þórðar, Þórdísi, að því er virðist á vistarárinu 1886—87, en upp í þessi framlög eru taldar borgaðar 110 kr. eptir ráðstöfun hreppsnefndarinnar í Rauðasandshreppi með brjefi eða ávísun, dags. 12. apríl 1887. Hreppsnefndin hefur eigi að eins mótmælt gildi kröfu þessarar í heild sinni, heldur einnig neitað því, að Þórður Gunnlaugsson væri sveitlægur í Rauðasandshreppi og haldið því fram, að hann hefði áunnið sjer sveitfesti í Eyrarhreppi í Ísafjarðarsýslu.

Að því leyti, er snertir mótbáruna á móti sveitfesti Þórðar í Rauðasandshreppi, þá getur hún alls eigi tekizt til greina, þar sem málsskjölin sýna, að hann hvergi hefur áunnið sjer sveit með löglegri dvöl utan fæðingarhrepps síns, Rauðasandshrepps.

Að því leyti, er snertir lögmæti hins veitta fátækrastyrks, þá getur eigi komið til tals, að Rauðasandshreppur sje skyldur til að greiða þær 100 kr., sem greiddar hafa verið sem meðlag með barni Þórðar eptir samningi, gjörðum vorið 1886 áður en hann var tekinn til sveitar fyrst á árinu 1887, en þá fór aðsjónargjörð fram hjá honum, enda er fúlgan eigi ávísuð úr bæjarsjóði kaupstaðarins fyrr en 14. apríl 1888, og hafi hún átt að ná frá því á vorinu 1886 til þess á vorinu 1887, sem eigi sjest, þá fellur að eins nokkur hluti hennar til eptir 8. janúar 1887, er Þórður var tekinn til sveitar. — Þegar aptur á móti víkur að styrk þeim, sem veittur var Þórði frá 8. jan. 1887, þá er hann að álíta löglega veittan, þar sem það fyllilega er sannað, að Þórður, sem ásamt konu sinni og tveim börnum þeirra lágu veik af taugaveiki, þurfti hans með, en með því bæjarfógetinn á Ísafirði eigi tilkynnti sýslumann-

31. dag desembr.mán. 1895.

Reykjavík. Ísafoldarprentsmiðja 1896

157 20. des. **Brjef landshöfðingja** *til beggja amtmanna* **um heimsending útlendra skipbrotsmanna.** (Ágrip) — Með brjefi þessu var lagt fyrir báða amtmenn, að leiða á ný athygli lögreglustjóranna að brjefi landshöfðingja, dags. 10. ágúst 1894, svo hljóðandi:

Út af því, að skipshöfn, sem strandað hafði við Ísland, hafði tekið far með einu af skipum hins sameinaða gufuskipafjelags, án þess að skipstjóra væri áður með brjefi frá hlutaðeigandi sýslumanni eða á annan hátt gjört aðvart um, að ferðin ætti að borgast af ríkissjóði, og þá eptir taksta þeim, sem settur er í tilskip. 17. maí 1893, hefur athygli utanríkisstjórnar ríkisins leiðst að því, að æskilegt sje, að sýslumönnum á Íslandi sje bæði að því er þetta atriði snertir og yfir höfuð gefnar nánari fyrirskipanir um, hvað ætlazt er til að þeir gjöri, þegi

---

num í Barðastrandarsýslu, að byrjað væri að veita Þórði og hyski hans styrk, fyr en með brjefi, dags. 26. maí 1888, þá hefur talsverður dráttur á tilkynningunni átt sjer stað, sem ætti að hafa þá afleiðing, að Ísafjarðarkaupstaður hefði fyrirgjört rjetti sínum til endurgjalds á framlögum sínum, ef þær sjerstöku kringumstæður eigi væru fyrir hendi, sem rjettlættu drátt þennan. Þótt nú svo sje, að Þórður Gunnlaugsson hafi haft reikning Ísafjarðarkaupstaðar með sjer, þegar hann kom heim í Rauðasandshrepp sumarið eða vorið 1887, þá rjettlætir þetta að vísu eigi dráttinn, en öðru máli er að gegna um hið fyrsta áminnsta brjef eða ávísun 12 apríl 1887. Að vísu hefur þetta brjef glatazt á Ísafirði, og skjöl og bækur hreppsnefndarinnar í Rauðasandshreppi hafa farizt í eldsvoða á vetrinum 1892, svo eigi hefur orðið uppvíst innihald brjefsins, en af því leiddi samt það, að Ísafjarðarkaupstað greiddust 110 kr. frá Rauðasandshreppi, og í brjefi nefndarinnar 20. nóvbr. 1888, til yðar, er eigi annað að sjá, en að hreppsnefndin álíti þessar 110 kr. greiddar upp í kröfu kaupstaðarins út af framfærslu Þórðar. Nefndin fer svo að vísu að hreifa því í brjefi sínu til yðar, 22. jan. 1890, að fá þessar 110 kr. endurborgaðar, og krefst þess svo beinlínis í brjefi sínu til yðar, 16. apríl 1890, en í því brjefi færir nefndin eigi til aðrar ástæður en þær, að það sje helzt að álíta, að nefndin hafi með ávísun sinni meint, að þessar 110 kr. ættu að geymast í bæjarsjóði Ísafjarðarkaupstaðar, í stað þess að borga með þeim skuld Þórðar Gunnlaugssonar, »þótt ávísunin kunni að hafa verið stíluð á þá leið«, enda játar nefndin, að sjer áður hafi alls eigi verið ókunnugt um ástæður Þórðar, þótt hvorki tilkynning um veikindi hans nje reikningur yfir veittan styrk væri kominn. Loksins segir svo hreppsnefndin í brjefi sínu 13. maí þ. á., að hún muni 12. apríl 1887 hafa ráðgjört, að optnefndar 110 kr. skyldu ganga upp í hinn veitta sveitarstyrk, ef Þórður væri sveitlægur í Rauðasandshreppi, en að hann sje það, er alveg efalaust mál, og mótmæli nefndarinnar í nefndu brjefi hjer að lútandi þýðingarlaus.

Amtið getur því eigi komizt að annari niðurstöðu, en að greiðsla þessara 110 kr. og játning hreppsnefndarinnar gjöri það að verkum, að dráttur inn á hinni formlegu tilkynningu geti eigi svipt Ísafjarðarkaupstað rjetti til endurgjalds á framlögum hans með Þórði Gunnlaugssyni og hyski hans á tímabilinu frá 8. jan. til 16. apríl 1887, og þótt finna megi að ýmsum þeim veitingum, sem taldar eru í reikningi Ísafjarðarkaupstaðar yfir hinn veitta sveitarstyrk, undir almennum kringumstæðum, þá fær amtið eigi betur sjeð, en að vottorð hjeraðslæknisins á Ísafirði, sem fylgir með málinu, sýni, að ónauðsynlegur styrkur hafi eigi verið veittur eða of mikill eptir ástandinu á heimili Þórðar.

Samkvæmt framanrituðu er því hjer með úrskurðað, að Þórður Gunnlaugsson sje sveitlægur í Rauðasandshreppi og að hreppurinn skuli endurgjalda Ísafjarðarkaupstað það, sem eptir stendur af framfærslu- og sjúkdómslegustyrk þeim, sem veittur var Þórði á fyrra hluta ársins 1887, 113 kr. 84 a.

Jafnframt því þjónustusamlega að tjá yður þetta, yður til leiðbeiningar og bintingar fyrir hreppsnefndinni í Rauðasandshreppi, skal jeg skora á yður, að annast um, að hreppsnefndin greiði þessa upphæð sem fyrst.